

Potilasopas

Lue tämä opas ennen kuin aloitat mitoksantronihoiton ja aina ennen kuin saat mitoksantronia MS-taudin hoitoon. Mukana voi olla uutta tietoa. Nämä tiedot eivät korvaa lääkärin kanssa käytävää keskustelua sairaudestasi tai hoidostasi.

Mitkä ovat tärkeimmät tiedot, jotka minun on tiedettävä mitoksantronista?

Mitoksantroni voi aiheuttaa vakavia haittavaikutuksia, mm. seuraavia:

- **Sydänvaivoja**, jotka voivat johtaa kuolemaan siinäkin tapauksessa, että henkilöllä ei ole ollut aiemmin sydänvaivoja. Sydämen vajaatoimintaa voi esiintyä mitoksantronihoiton aikana tai kuukausien tai vuosien kuluttua sen päättymisestä. Sydämen vajaatoiminnan riski suurenee saamasi mitoksantronimäärän myötä.

Soita hoitavalle lääkärille tai hakeudu heti lääkärin hoitoon, jos sinulla mitä tahansa seuraavista ongelmista mitoksantronihoiton aikana tai sen jälkeen:

- hengenahdistus
 - nilkkojen tai jalkaterien turvotus
 - äkillinen painonnousu
 - nopea syke tai sydämentykytys.
- **Toissijainen akuutti myeloinen leukemia (AML) (veren valkosolujen syöpä).** Tietty syöpälääkkeet (topoisomeraasi II:n estäjät), kuten mm. mitoksantroni, voivat aiheuttaa seuraavia sairauksia yksinään käytettyinä ja etenkin, jos niitä käytetään yhdessä muun solunsalpaaja-hoidon ja/tai sädehoidon kanssa:
 - veren valkosolujen syöpä (akuutti myeloinen leukemia, AML)
 - luuydinsairaus, jossa kehittyy poikkeavan muotoisia verisoluja ja joka johtaa leukemiaan (myelodysplastinen oireyhtymä).

Mitoksantronihoito suurentaa AML:n riskiä. AML on luuytimen verta muodostavien solujen syöpä. AML:n oireena voivat olla:

- epätavallisen voimakas väsymys ja heikotus
- infektioiden lisääntyminen
- alttius mustelmille ja verenvuodoille
- kuume
- luukipu
- hengitysvaikeus
- selittämätön painonlasku
- yöhikoilu.

Verikokeet ennen mitoksantronihoitoa ja mitoksantronihoiton aikana

Mitoksantroni voi vaikuttaa verisoluarvoihin. Ennen mitoksantronihoiton aloittamista ja hoidon aikana lääkäri teettää verikokeita verisoluarvojen määrittämiseksi. Seuraavissa tilanteissa lääkäri teettää verikokeita tavallista tiheämmin ja seuraa etenkin veren valkosolujen (neutrofiilien) määrää:

- jos tiettyjen veren valkosolujen (neutrofiilien) määrä on pieni (alle 1 500 solua/mm³);
- jos saamasi mitoksantroniannos on suuri (> 14 mg/m²/vrk 3 päivän ajan).

Sydämen toiminnan tutkimukset ennen mitoksantronihoitoa ja mitoksantronihoiton aikana

Mitoksantroni voi vahingoittaa sydäntä ja huonontaa sydämen toimintaa tai aiheuttaa vaikeammissa tapauksissa sydämen vajaatoimintaa. Näiden haittavaikutusten todennäköisyys on kohdallasi suurempi, jos mitoksantroniannoksesi on suurempi tai:

- jos sydämesi ei toimi kunnolla;
- jos olet aiemmin saanut rintakehän alueelle sädehoitoa;
- jos käytät jo muita sydämeen vaikuttavia lääkkeitä;
- jos olet saanut aiemmin antrasykliini- tai antraseenidionihoitoa kuten daunorubisiinia tai doksorubisiinia.

Sinulle tulee tehdä seuraavat tutkimukset ennen kuin saat ensimmäisen kerran mitoksantronia:

- lääkärintarkastus
- sydämen sähköisen toiminnan tutkimus (EKG eli sydänsähkökäyrä)
- sydämen pumppauskyvyn tutkimus (tavallisesti UÅ eli ultraäänitutkimus).

Lääkäri tutkii sydämesi toiminnan ennen hoidon aloitusta, ennen kutakin myöhempää annosta ja vuosittain, kunnes hoidon päättymisestä on kulunut 5 vuotta.

Mitä mitoksantroni on?

Mitoksantroni on reseptilääke, jota käytetään ainoana lääkkeenä tai yhdessä muiden lääkkeiden kanssa seuraavien sairauksien hoitoon:

- etäpesäkkeinen eli muualle elimistöön levinnyt rintasyöpä
- non-Hodgkin-lymfooma (eräs veren valkosolujen syöpätyyppi)
- aikuisten akuutti ei-lymfattinen leukemia (verisolujen syöpä, jossa poikkeavien veren valkosolujen nopea muodostus häiritsee normaalien verisolujen muodostusta)
- erittäin aktiivinen pahenemisvaiheita aiheuttava MS-tauti, kun toimintakyky heikkenee nopeasti eikä muita hoitovaihtoehtoja ole.

Ei tiedetä, onko mitoksantroni turvallinen ja tehokas lapsilla.

Kenelle ei saa antaa mitoksantronia?

Sinulle ei saa antaa mitoksantronia, jos olet allerginen mitoksantronille tai lääkkeen jollekin muulle aineelle.

Raskaana olevat ja imettävät naiset eivät saa käyttää mitoksantronia.

Mitä minun on hyvä kertoa lääkärille ennen kuin saan mitoksantronia?

Kerro lääkärille seuraavista seikoista ennen mitoksantronin antoa:

- aiempi mitoksantronihoito
- sydänvaivat
- maksavaivat
- munuaisvaivat
- matalat verisoluarvot
- infektio
- aiempi rintakehän alueen sädehoito
- mikä tahansa muu sairaus tai tila
- **meneillään oleva raskaus tai raskauden suunnittelu.** Mitoksantroni voi vahingoittaa alkion/sikiötä. Naisten, jotka voivat tulla raskaaksi, on käytettävä tehokasta ehkäisyä mitoksantronihoitoa aikana, ja ennen kutakin mitoksantroniannosta on tehtävä raskaustesti ja selvitettävä sen tulos. Keskustele lääkärin kanssa tehokkaan ehkäisyyn käytöstä mitoksantronihoitoa aikana.

- **meneillään oleva imetys tai aikomus imettää.** Mitoksantroni voi erittyä rintamaitoon ja olla haitaksi vauvalle. Keskustele lääkärin kanssa siitä, mikä on lapselle parasta ravintoa, jos saat mitoksantronia. Mitoksantronihoitoa aikana ei saa imettää.

Kerro lääkärille kaikista käyttämistäsi lääkkeistä. Mainitse kaikki reseptilääkkeet, itsehoitolääkkeet, vitamiinit ja luontaistuotteet.

Mitoksantronin käyttö tiettyjen muiden lääkkeiden kanssa voi aiheuttaa vakavia haittavaikutuksia.

Kerro erityisesti lääkärille, jos käytät tai olet käyttänyt jotakin seuraavista:

- antrasykliineihin tai antraseenidioneihin kuuluvia syöpälääkkeitä
- lääkkeitä, jotka voivat vaikuttaa sydämeen.

Pyydä lääkäriä tai apteekkihenkilökuntaa antamaan sinulle luettelo näistä lääkkeistä, jos et ole varma, käytätkö tai oletko käyttänyt kyseisiä lääkkeitä.

On tärkeää tietää, mitä lääkkeitä käytät. Tee lääkkeistäsi luettelo ja näytä se lääkärille ja apteekkihenkilökunnalle aina kun saat jotakin uutta lääkettä.

Miten mitoksantroni annetaan?

- Mitoksantroni annetaan hitaana infuusiona käsivarren laskimoon asetetun kanyylin kautta (laskimoinfuusio).
- Lääkäri kertoo, kuinka usein mitoksantroni annetaan.
- Lääkäri tutkii sydämesi toiminnan ennen kutakin mitoksantroniannosta. Keskustele lääkärin kanssa, jos sinulle ei ole tehty sydäntutkimuksia ennen mitoksantroniannosta.
- Lääkäri teettää mitoksantronihoitoa aikana verikokeita verisoluarvojesi seuraamiseksi.
- Jos olet hedelmällisessä iässä oleva nainen ja saat mitoksantronia, lääkäri teettää raskaustestin ennen kutakin mitoksantroniannosta. Raskaustestivaatimus koskee myös naisia, jotka käyttävät ehkäisyä.
- Koko eliniän mitoksantroniannos ei saa ylittää tiettyä ylärajaa. Mitä suurempi koko eliniän aikana saamasi mitoksantroniannos on, sitä suurempi on sydämen vajaatoiminnan riski.

Mitä mahdollisia haittavaikutuksia mitoksantroni voi aiheuttaa?

Mitoksantroni voi aiheuttaa vakavia haittavaikutuksia. Kerro lääkärille välittömästi, jos huomaat jonkin seuraavista:

- Ihon kalpeus ja heikotus tai äkillinen hengenahdistus; syynä voi olla veren punasolujen vähyys.
- Epätavallinen mustelmanmuodostus tai verenvuoto, esim. veren yskiminen, veri oksennuksessa tai virtsassa tai mustat ulosteet (mahdollisia verihiutaleiden vähyysmerkkejä).
- Uudet tai pahenevat hengitysvaikeudet.
- Rintakipu, hengästyminen, sykkeen muutokset (nopeutuminen tai hidastuminen), nesteen kertyminen nilkkoihin tai jalkoihin (turvotus) (mahdollisia sydänvaivojen oireita tai löydöksiä).
- Vaikea kutiseva ihottuma (nokkosihottuma), käsien, jalkaterien, nilkkojen, kasvojen, huulten, suun tai nielun turvotus (joka voi aiheuttaa nielemis- tai hengitysvaikeuksia) tai pyörtyys; syynä voi olla vaikea allerginen reaktio.
- Kuume tai infektiot.

Mitoksantronihoitoa yleisimpiä haittavaikutuksia ovat:

- Infektiot.
- Veren punasolujen vähyys, joka voi aiheuttaa väsymystä ja hengenahdistusta (anemia). Verensiirto voi olla tarpeen.

- Tiettyjen veren valkosolujen (neutrofiilien ja leukosyyttien) vähyys.
- Pahoinvointi.
- Oksentelu.
- Hiustenlähtö.

Kerro lääkärille, jos jokin haittavaikutus häiritsee sinua tai ei mene ohi.

Mitoksantroni voi aiheuttaa muitakin haittavaikutuksia. Jos haluat lisätietoa, käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen ja tutustu lääkkeen pakkausselosteeseen.

Ota yhteys lääkäriin saadaksesi neuvoja haittavaikutusten suhteen.

